

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

О.В. ВДОВИЦЬКА

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ**

**ІСТОРІЯ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ В АРХІТЕКТУРІ, МИСТЕЦТВІ ТА
ФІЛОСОФСЬКО-РЕЛІГІЙНИХ СИСТЕМАХ (СПЕЦКУРС)**

(для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму 1201 - «Архітектура»
спеціальності 7.120102, 8. 120102 – «Містобудування»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах (спецкурс)" (для студентів 5 курсу денної форми навчання напрямку 1201 - «Архітектура» спеціальності 7.120102, 8. 120102 – «Містобудування») / Укл. О.В. Вдовицька - Харків: ХНАМГ, 2009. – 18 с.

Рецензент: зав. каф., канд. мистецтвознавства, доцент О.С.Соловійова

Рекомендовано кафедрою архітектурного моніторингу міського середовища,
протокол №4 від 24. 9. 2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	8
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	11
2.2. Зміст дисципліни.....	11
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	13
2.4. Лекційний курс.....	13
2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	15
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	16
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	16

ВСТУП

Метою дисципліни "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах" є завдання об'єднати архітектуру і гуманітарне навчання, акцентувати духовну природу архітектурної професії. Сформулювати цілісний підхід до рішення професійних задач, що компенсує недоліки традиційних технологій навчання фахівців, у результаті яких усе більш диференціюються навчальні дисципліни, поглиблюється спеціалізація. Дисципліна "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах" спрямована на формування уявлення про усі явища світу, що оточують людину, як про цілісні системи. Вивчення традиційних культур, що володіють споконвічною цілісністю, спрямоване на пошуки шляхів рішення цієї проблеми.

Дисципліна "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах" знайомить з уявленнями традиційних філософсько-релігійних систем і сучасної психології про цілісність людської особистості, про її становлення в процесі життєдіяльності, про способи і методи подолання екзистенціальних криз.

Дисципліна "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах" знайомить з поняттям "архетипів", як прагнень людської психіки до збалансованої цілісності. Розглядається вплив архетипу на художній образ міфу, архітектурного об'єкту або твору мистецтва індуїзму, буддизму, даосизму та християнства. Навчальний матеріал дисципліни виявляє зв'язок композиційних і художніх принципів мистецтва й архітектури, які структурують зовнішній світ через емоційно-пластичну матеріальну форму у цілісність, з духовною потребою особистості у внутрішній єдності.

Дисципліна "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах" дає поняття про те, що композиційний і тектонічний лад архітектурних споруджень і ансамблів, їхні просторові рішення, образність і символізм художньої мови визначається уявленнями етнічного регіону про цілісність макрокосму, спирається на міфологічні та філософсько-релігійні традиції, трансформуючи їх у світлі свого часу.

Програма розроблена на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки спеціаліста й магістра напряму 1201 "Архітектура", 2002 р.

Освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста й магістра напряму 1201 "Архітектура", 2002 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета курсу. Дати поняття про те, що композиційний і тектонічний лад архітектурних споруджень і ансамблів, їхні просторові рішення, образність і символізм художньої мови визначається уявленнями етнічного регіону про цілісність макрокосму, спирається на міфологічні та філософсько-релігійні традиції, трансформуючи їх у світлі свого часу.

Предмет вивчення у дисципліні.

традиційні філософсько-релігійні системи Заходу і Сходу і моделі цілісного Універсуму ними сформовані, розглядаються найбільш значні архітектурні споруди й прикладі образотворчого мистецтва цих регіонів.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки спеціаліста, магістра.

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Композиція	Науково-дослідна робота
Архітектурне проектування	Архітектурне проектування
Теорія та історія соціального розвитку, мистецтва та архітектури	Формування художнього образу
Філософія	
Теоретичні та методичні основи архітектурного проектування.	
Дизайн міського середовища.	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль ІСТОРІЯ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ

(Питання цілісності в традиційних філософсько-релігійних системах, у мистецтві й архітектурі) – 1,5/54 (кред/год)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1 Сучасна психологія про цілісність людської . Староіндійські філософсько-релігійні системи. Відображення філософсько-релігійних ідей брахманізму і буддизму в архітектурі і мистецтві сходу.

1. Вступ. Механістична модель всесвіту – основна парадигма науково-матеріалістичного світогляду. Цілісність у сприйнятті світу людиною. Інформаційна єдність людства.
2. Питання оптимального розвитку в концепціях «індивидуації» Карла Густава Юнга, гуманістичної і трансперсональної психології Абрахама Маслоу, а також діалектичного гуманізму Ериха Фромма.
3. Екзистенціальна криза людини - поштовх для його подальшого розвитку. Архетипічні образи і символи, як устремління людської психіки до збалансованої цілісності, спонукаючі до подолання внутрішньої дихотомії .
4. Брахманізм – маніфестація єдності космічного життя.
5. Буддизм – порожнеча свідомості.
6. Відображення філософсько-релігійних ідей буддизму і брахманізму в мистецтві й архітектурі Сходу: Архитектура і філософія жертви.
Храм – символ божественної присутності.
«Сходи буття» в індійській архітектурі.
Принцип світової єдності в архітектурі і мистецтві Індії.
Ступа – символ тіла Будди.

ЗМ 1.2 Філософсько-релігійні моделі Універсуму в китайській культурі. Конфуціанство і даосизм. Філософсько-релігійна модель Універсуму в східному

християнстві. Староруська архітектура і мистецтво.

1. Традиційна китайська космологія. Учення Конфуція і Лао Цзи.

2. Архітектура і мистецтво Китаю:

«Дао», як універсальна, пустотно-позбавлена індивідуальності структура і просторова організація матеріального середовища.

Ідея триєднання, як принцип об'єднання опозицій.

Дао – символічний шлях до сакрального центру.

Порожнистість, як космічний принцип буття, - основа китайського живописного дизайну.

Художній образ людини – образ його універсальної космічної першооснови.

3. Християнська космогонія – як творчий початок в основі Буття. Християнська антропологія. Поняття про цілісність людини і природу його пристрастей в східному християнстві.

4. Опозиції в християнстві і способи їх об'єднання. Катарсис у християнстві.

Розп'яття.

5. Архітектура і мистецтво східного християнства

Художні засоби передачі духовної реальності.

Композиційна структура православного храму – відображення філософсько-релігійних ідей православ'я.

Монастирські комплекси Русі.

Архетипічні образи в староруському мистецтві.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності, у яких використовуються вміння та знання	Функції діяльності у виробничій сфері
Розвинути самостійне мислення, здатність до осмислення взаємозв'язку явищ у світі. Розвинути здатність приймати самостійне рішення в професійних і творчих питаннях. Виявляти зв'язок композиційних і художніх принципів мистецтва й архітектури, як способів структурування зовнішнього світу через емоційно-пластичну мову матеріальної форми, з духовною потребою в становленні особистості. Тлумачити естетичні цінності в історії культури для визначення сучасних пріоритетів.	Виробнича, соціально-виробнича та соціально-побутова.	Проектувальна, виконавча, організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Всеобщая история архитектуры в 12 томах под редакцией Баранова, т. 9. Издательство литературы по строительству. Ленинград – Москва 1971 г.
2. Всеобщая история искусств, т. 2 Искусство средних веков. под редакцией Б. В. Веймарна.
3. Васильев Л. С. История религий Востока. М. Высшая школа, 1988.
4. Вдовицька О. В. Історія духовного розвитку. Стародавній схід. Індія: релігія, мистецтво, архітектура. Харків-ХДАМГ-2002.
5. Вдовицкая Е. В. История духовного развития. Древний восток. Китай: религия, искусство, архитектура. Харьков-ХДАМГ, 2003.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

Мета курсу. Дати поняття про те, що композиційний і тектонічний лад архітектурних споруджень і ансамблів, їхні просторові рішення, образність і символізм художньої мови визначається уявленнями етнічного регіону про цілісність макрокосму, спирається на міфологічні та філософсько-релігійні тра-

диції, трансформуючи їх у світлі свого часу.

Предмет вивчення у дисципліні традиційні філософсько-релігійні системи Заходу і Сходу і моделі цілісного Універсуму ними сформовані. Співставлення цих моделей дозволяє осмислити установки західної культури, що спонукають людство до динамічного руху вперед, на відміну від споглядальності східного характеру буття.

Модуль ІСТОРІЯ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ

(Питання цілісності в традиційних філософсько-релігійних системах, у мистецтві й архітектурі) – 1,5/54(кред/год)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1 Сучасна психологія про цілісність людської . Староіндійські філософсько-релігійні системи. Відображення філософсько-релігійних ідей брахманізму і буддизму в архітектурі і мистецтві сходу.

ЗМ 1.2 Філософсько-релігійні моделі Універсуму в китайській культурі. Конфуціанство і даосизм.

Філософсько-релігійна модель Універсуму в східному християнстві. Староруська архітектура і мистецтво.

Цель курса. Дать понятие о том, что композиционный и тектонический строй архитектурных сооружений и ансамблей, их пространственные решения, образность и символизм художественного языка определяется представлениями этнического региона о целостности макрокосма, опирается на мифологические и философско-религиозные традиции.

Предмет изучения в дисциплине традиционные философско-религиозные системы Запада и Востока и модели целостного Універсума ими сформированные. Сопоставление этих моделей позволяет осмыслить установки западной культуры, которые побуждают человечество к движению вперед, в отличие от созерцательности восточного характера бытия.

Модуль "ИСТОРИЯ ДУХОВНОГО РАЗВИТИЯ"

(Вопросы целостности в традиционных философско-религиозных системах, в искусстве и архитектуре) 1,2/54 (кред/час)

Смысловой модуль (ЗМ) 1.1 Современная психология о целостности человеческой .

Древнеиндийские философско-религиозные системы. Отображение философско-религиозных идей брахманизма и буддизма в архитектуре и искусстве востока.

СМ 1.2 Философско-религиозные модели Универсума в китайской культуре. Конфуцианство и даосизм.

философско-религиозная модель Универсума в восточном христианстве. Древнерусская архитектура и искусство.

The purpose of a rate. To give concept that composite and tectonic build architectural constructions and ensembles, their dimensional decisions, figurativeness and symbolism of art language is instituted by submissions of ethnic region about integrity Universal, leans on mythological and philosophic-religious traditions.

Subject of learning in discipline.

Traditional philosophic-religious systems of the West and the East and model of a complete Universal set by them generated are compared. Confrontation of these models allows to comprehend installations of the western culture which one motivate mankind to dynamical advance, unlike contemplation of east nature of life.

The modulus " HISTORY of SPIRITUAL PROGRESSING "

(Questions of integrity in traditional философско-religious systems, in art and architecture) 1,2/54

The semantic modulus (ЗМ) 1.1 Modern psychology about integrity of the human person.

Old indian religious systems. Display of religious ideas Brachmanism both the Buddhism in architecture and art of the east.

SM 1.2 Religious models of the Universal set in the Chinese culture.

Philosophic-religious model of the Universal set in east christianity. Old russian architecture and art.

2 РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ В АРХІТЕКТУРІ, МИСТЕЦТВІ ТА ФІЛОСОФСЬКО-РЕЛІГІЙНИХ СИСТЕМАХ

(Питання цілісності в традиційних філософсько-релігійних системах, у мистецтві й архітектурі).

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Семестр (и)	Години							Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)		
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі					
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР			РГР	
	1,5/54	10	32	32				22				10	

2.2. Зміст дисципліни

(обов'язкова складова за СВО ХНАМГ ПНД ХХХХ-ХХ та додаткова частина)

Модуль ІСТОРІЯ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ

(Питання цілісності в традиційних філософсько-релігійних системах, у мистецтві й архітектурі).

1,5/54 кред/год

ЗМ 1.1. Сучасна психологія про цілісність людської . Староіндійські філософсько-релігійні системи. Відображення філософсько-релігійних ідей брахманізму і буддизму в архітектурі і мистецтві сходу.

0,8/28 кред/год

Навчальні елементи:

1. Вступ. Механістична модель всесвіту – основна парадигма науково-матеріалістичного світогляду. Цілісність у сприйнятті світу людиною.
 2. Питання оптимального розвитку в концепціях «індивидуації» Карла Густава Юнга, гуманістичної і трансперсональної психології Абрахама Маслоу, а також діалектичного гуманізму Ериха Фромма.
 3. Екзистенціальна криза людини - поштовх для його подальшого розвитку. Архетипічні образи і символи, як устремління людської психіки до збалансованої цілісності.
 4. Брахманізм – маніфестація єдності космічного життя.
 5. Буддизм – порожнеча свідомості.
 6. Архитектура і філософія жертви.
Храм – символ божественної присутності.
 7. «Сходи буття» в індійській архітектурі.
Принцип світової єдності в архітектурі і мистецтві Індії.
Ступа – символ тіла Будди.
- ЗМ 1.2** Філософсько-релігійні моделі Універсуму в китайській культурі.
Конфуціанство і даосизм. Філософсько-релігійна модель Універсуму в східно-му християнстві. Староруська архітектура і мистецтво. **0,7/26 кред/год**

Навчальні елементи:

1. Традиційна китайська космологія. Учення Конфуція і Лао Цзи.
2. «Дао», як універсальна, пустотно-позбавлена індивідуальності структура і просторова організація матеріального середовища.
3. Ідея триєдності, як принцип об'єднання опозицій.
Дао – символічний шлях до сакрального центру.
4. Порожнистість, як космічний принцип буття, - основа китайського живописного дизайну.
5. Християнська космогонія – як творчий початок в основі Буття. Опозиції в

християнстві і способи їх об'єднання.. Катарсис у християнстві. Розп'яття.

6. Художні засоби передачі духовної реальності в мистецтві східного християнства.

7. Монастирські комплекси Русі.

8. Архетипічні образи в староруському мистецтві.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.

Модулі та змістові модулі	Семестр	Всього, кредит/годин	Лекц.	СРС
Модуль 1	10	1,5/54	32	22
ЗМ 1.1	10	0,8/28	16	12
ЗМ 1.2	10	0,7/26	16	10

2.4. Лекційний курс (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)					
	1	2	3	4	5	6
Модуль 1						
ЗМ 1.1						
1. Вступ. Механістична модель всесвіту – основна парадигма науково-матеріалістичного світогляду. Цілісність у сприйнятті світу людиною.	2					
2. Питання оптимального розвитку в концепціях «індивідуації» Карла Густава Юнга, гуманістичної і трансперсональної психології Абрахама Маслоу	4					
3. Екзистенціальна криза людини - поштовх для його подальшого розвитку. Архетипічні образи символи, як устремління людської психіки до збалансованої цілісності.	2					
4. Брахманізм – маніфестація єдності космічного життя.	2					

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6
5. Буддизм – порожнеча свідомості.	2				
6. Архитектура і філософія жертви. Храм – символ божественної присутності.	2				
7. «Сходи буття» в індійській архітектурі. Принцип світової єдності в архітектурі і мистецтві Індії. Ступа – символ тіла Будди.	2				
ЗМ 1.2					
1. Традиційна китайська космологія. Учення Конфуція і Лао Цзи.	2				
2. «Дао», як універсальна, пусто-тно-позбавлена індивідуальності структура і просторова організація матеріального середовища.	2				
3. Ідея триєдності, як принцип об'єднання опозицій. Дао – символічний шлях до сакрального центру.	2				
4. Порожнестість, як космічний принцип буття, - основа китайського живописного дизайну.	2				
5. Християнська космогонія – як творчий початок в основі Буття. Опозиції в християнстві і способи їх об'єднання.. Катарсис у християнстві. Розп'яття.	2				
6. Художні засоби передачі духовної реальності в мистецтві східного християнства.	2				
7. Монастирські комплекси Русі.	2				
8. Архетипічні образи в староруському мистецтві.	2				
Всього	32				

2.5. Самостійна навчальна робота студента

Модуль 1.

ЗМ 1.1

Альбом графічних завдань.

1. Механістична модель всесвіту – основна парадигма науково-матеріалістичного світогляду.	2 год
2. Питання оптимального розвитку в концепціях «індивідуації» Карла Густава Юнга	2 год
3. Архетипічні образи і символи, як устремління людської психіки до збалансованої цілісності.	2 год
4. Брахманізм – маніфестація єдності космічного життя.	2 год
5. Буддизм – порожнеча свідомості.	2 год
6. Принцип світової єдності в архітектурі і мистецтві Індії.	2 год

ЗМ 1.2

Альбом графічних завдань.

1. Традиційна китайська космологія. Учення Конфуція і Лао Цзи	2 год
2. Дао – символічний шлях до сакрального центру.	2 год
3. Опозиції в християнстві і способи їх об'єднання. Катарсис у християнстві	3 год
4. Архетипічні образи в староруському мистецтві.	3 год

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)		Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.1	Альбом графічних завдань.	30
ЗМ 1.2	Альбом графічних завдань	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1		
Іспит, (підсумкові тести).		40
Всього за модулем 1		100%

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1		2
1	Всеобщая история архитектуры в 12 томах под редакцией Баранова, т. 9. Издательство литературы по строительству. Ленинград – Москва 1971 г.	ЗМ 1.1 – ЗМ 1.2
2	Всеобщая история искусств, т. 2 Искусство средних веков. под редакцией Б. В. Веймарна. М. Искусство, 1961	ЗМ 1.1 – ЗМ 1.2
3	Тимофієнко В.І. Історія архітектури. Стародавній світ: підручник для вузів. –К.: КНУБА, 2002 р.	ЗМ 1.1 – ЗМ 1.2
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
1	Грофф Станислав. За пределами мозга. Москва. Издательство Института Психотерапии. 2000 г.	ЗМ 1.1.
2	Юнг К.Г. Человек и его символы. Москва. Издательство "Серебряные нити". 1997 г.	ЗМ 1.1.
3	Юнг К. Г. Аналитическая психология. Москва, Мартис, 1997.	ЗМ 1.1.
4	Мень А. Мировая духовная культура. Москва Фонд им. Александра Меня. 1995 г.	ЗМ 1.1.
5	Элиаде М. Космос и история. М., Прогресс, 1987.	ЗМ 1.1.
6	Религиоведение. Москва. Гардарика. 1998 г.	ЗМ 1.1.
7	Ралев А.Б. История архитектуры развивающихся стран. Киев. "Вища школа". 1986 г.	ЗМ 1.1. – ЗМ 1.2.
8	Буркхардт Титус. Сакральное искусство востока и запада. Москва. "Алетейя". 1999 г.	ЗМ 1.1 – ЗМ 1.2
9	Символы буддизма, индуизма, тантризма. Москва. Ассоциация Духовного Единения "Золотой век".1999 г.	ЗМ 1.2.

1	2
10 Короцкая А. А. Сокровища индийского искусства. Москва. "Искусство".1966 г.	ЗМ 1.1.
11 Короцкая А. А. Архитектура Индии раннего средневековья. Москва. "Искусство"1964 г.	ЗМ 1.1.
12 Иллюстрированная история религий. Том 2. Под редакцией проф. Д.П. Шантепи де ля Соссей. Российский фонд мира. 1992 г.	ЗМ 1.2. – ЗМ 1.2.
13 Яковлев Е.Г. Искусство и мировые религии. Москва. Высшая школа. 1985 г.	ЗМ 1.1. – ЗМ 1.2.
14 Абаев Н. В. Чань-буддизм и культурно-психологические традиции в средневековом Китае. Новосибирск, Наука, 1989.	ЗМ 1.2.
15 Андреева В. Энциклопедия символов, знаков, эмблем. Москва, ООО Издательство Астрель, 2002 г.	ЗМ 1.2.
16 Малявин В. В. Китайская цивилизация. Москва, Астрель, 2001.	ЗМ 1.2.
17 Малявин В. В. Дао-Дэ цзин. Москва, Астрель, 2002.	ЗМ 1.2.
18 Кураев Андрей. Религия без Бога. Москва. Издательство "Отчий дом". 1997 г.	ЗМ 1.2.
19 Бычков В. В Малая история византийской эстетики. – К.: Путь к истине, 1991	ЗМ 1.2.
20 Лазарев В. Н. История византийской живописи. В 2 т. -	ЗМ 1.2.
21 Бычков В. В. Русская средневековая эстетика. М.: Мысль, 1995.	ЗМ 1.2.
22 Лавров В. Развитие планировочной структуры исторически сложившихся городов. М.: Стройиздат. 1977.	ЗМ 1.2.
23 Иконников А. В. Тысяча лет русской архитектуры. – М.: Искусство, 1990	ЗМ 1.2.
24 Муратов П. Древнерусская живопись. М.: Айрис-пресс, 2005.	ЗМ 1.2.
25 Успенский Л. У. Богословие иконы. Московский патриархат, 1996.	ЗМ 1.2.
26 Конрад Н. И. Запад и Восток. – М.: Наука,1972	ЗМ 1.2.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1 Конспект лекцій за курсом "Історія духовного розвитку" для студентів 5 курсу денної форми навчання, розділ "п"Стародавній Схід. Індія: релігія, мистецтво, архітектура по спеціальності 8.120. 102. 2002.	ЗМ 1.1,
2 Конспект лекцій за курсом "Історія духовного розвитку" для студентів 5 курсу денної форми навчання, розділ"Средневековый Восток. Китай: религия, искусство, архитектура" по специальности 8.120. 102. 2003.	ЗМ 1.2.
3 . Конспект лекций по курсу «История искусств, архитектуры и градостроительства», раздел «Восточное средневековье» для студентов 2 курса дневной формы обучения по направлению 1201 «архитектура» – Харьков: ХНАГХ, 2006.	ЗМ 1.2.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни "Історія духовного розвитку в архітектурі, мистецтві та філософсько-релігійних системах (спецкурс)" (для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму 1201 - «Архітектура» спеціальності 7.120102, 8. 120102 – «Містобудування»)

Рецензент: зав. каф., канд. мистецтвознавства, доцент О.С.Соловйова

План 2009, поз.985Р

Підп. до друку 26.11.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.- друк. арк. 0,7	Обл. - вид. арк. 1,0
Замовл. № 5800	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12